

Gebiedsplan 2019-2020 Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Kadernota 2020

1. SAMENVATTING

Dit gebiedsplan schetst de kaders voor 2019 en de financiële uitgangspunten voor het jaarprogramma 2019 en 2020 van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Het plan biedt het bestuur van het recreatieschap de mogelijkheid om te sturen op het programma, voordat de begrotingswijziging 2019 en de programmabegroting 2020 worden opgesteld.

In dit gebiedsplan worden de werkzaamheden toegelicht die de uitvoeringsorganisatie van het recreatieschap, Recreatie Noord-Holland, ten behoeve van het programma zal uitvoeren. In de paragraaf Visie en ontwikkeling is de visie van RAUM opgenomen. Ook wordt hier ingegaan op de doelen en taken van het recreatieschap vanuit de gemeenschappelijke regeling. De volgende ontwikkelingen zijn de komende jaren van invloed op de uit te voeren taken en de daarvoor beschikbare middelen:

- Waterplanten;
- Nieuwe beheermethodiek;
- Opgave bezuinigen en extra inkomsten realiseren;
- Opstellen inspiratie voor ambitiedocument en uitwerken gebiedsvisie RAUM;
- Doorvoeren activering investeringen en in vervolg daarop beleid t.a.v. de reserves opstellen;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN).

In de paragraaf 'Actualisering financieel perspectief' worden deze ontwikkelingen in een financieel meerjarenperspectief geplaatst. Daarnaast liggen de belangrijkste accenten voor het programma van het schap in 2019 op:

- Wijziging van het bestemmingsplan van recreatieterrein Dorregeest om meer recreatieve voorzieningen mogelijk te maken;
- Opstarten van een werving en selectieprocedure voor voormalig Erfgoedpark de Hoop;
- Overdragen van het beheer van recreatieterrein de Woudhaven;
- Vervanging van elementverhardingen rond intensieve recreatieve voorzieningen;
- Verdere verkenning van ontwikkeling De Hoorne.

De financiële uitwerking van de programma accenten wordt nader inzichtelijk gemaakt in de begrotingswijziging 2019.

2. DOEL, VISIE EN ONTWIKKELING

Tussen Alkmaar, het Noordzeekanaal en Zaanstad ligt Recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Het recreatiegebied is een van de weinige grote meren in de provincie Noord-Holland en biedt een scala aan watersportmogelijkheden, agrarische bedrijvigheid en cultureel erfgoed zoals forten en molens.

Het doel van het schap binnen het gebied is:

- a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en watersport;
- b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
- c. het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.

In het navolgende worden de belangrijkste onderwerpen toegelicht die de komende jaren van invloed zijn op de ontwikkelingen en de daarvoor beschikbare middelen van het recreatieschap. Er wordt hierin onderscheid gemaakt tussen noodzakelijke onderwerpen en door het bestuur besloten onderwerpen.

2.1 Noodzakelijke onderwerpen

- Waterplanten

Watersporters en (sport)visserij op het Alkmaarder- en Uitgeestermeer ondervinden de laatste jaren in toenemende mate overlast van een uitbundige groei van waterplanten. Er zal er een besluit moeten worden genomen over de aanpak van de waterplantenproblematiek in 2019 en volgende jaren.

- Natuurnetwerken Nederland (NNN)

In het gebied is het beleid van NNN van kracht op al het water en een aantal intensieve recreatieterreinen. De komende periode zal de provincie in overleg met het recreatieschap en andere recreatieschappen in Noord-Holland een afweging maken waar binnen de schapsgebieden meer ontwikkeling mogelijk is zonder natuurwaarden onevenredig aan te tasten.

2.2 Door het bestuur besloten

- Opgave bezuinigen en extra inkomsten realiseren

Om het AUM duurzaam in stand te houden is het noodzakelijk te anticiperen op het toekomstig groot onderhoud en vervangingen van de voorzieningen in het gebied. Hiervoor zijn op termijn onvoldoende middelen beschikbaar. Daarom is er in het algemeen bestuur van juni 2016 een oplossingsrichting gekozen om te kunnen sparen voor de voorziene kosten van groot onderhoud en vervangingen. Gedurende vijf jaar wordt de participantenbijdrage verhoogd. Ook is er voor het recreatieschap een opgave geformuleerd om te bezuinigen en extra inkomsten te realiseren.

- Nieuwe beheermethodiek

Er is door Adviesbureau Cyber een beheerplan opgesteld voor het RAUM. Het beheerplan geeft inzicht in de beheerkosten voor de duurzame instandhouding van terreinen en voorzieningen in het recreatiegebied en gaat uit van kwaliteitsniveaus zoals opgesteld door het landelijke kennisinstituut CROW. Op basis van de nieuwe beheermethodiek is opnieuw een inventarisatie uitgevoerd van het groot onderhoud en vervangingen van de voorzieningen in het gebied. Er kan verdere besluitvorming plaatsvinden over welke kwaliteitsniveaus komende jaren zullen worden toegepast.

- Opstellen inspiratie voor ambitiedocument en uitwerken gebiedsvisie RAUM

Het DB heeft op 14 maart 2018 besloten om te gaan werken aan de formulering van gezamenlijke bestuurlijke ambities en doelstellingen voor beide onderdelen van het recreatieschap: het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Tussen IJmond en Zaanstad.

Daartoe kreeg RNH opdracht om een inspiratie voor ambitiedocument op te stellen. Dit inspiratie voor ambitiedocument dient als opmaat naar de formulering en uitwerking van een meerjarenvisie met als horizon 2040, inclusief gebiedsprogramma, beheerplan en duurzame meerjarenexploitatie. Het inspiratie voor ambitiedocument wordt in het najaar aan het bestuur gepresenteerd gekoppeld aan een projectplan met begroting voor het vervolgproces naar een visiedocument.

3. ACTUALISERING FINANCIËEL PERSPECTIEF

Hieronder worden de in de paragrafen 2 en 3 benoemde ontwikkelingen en taken in financieel perspectief gezet. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen autonome ontwikkelingen en nieuw beleid van het RAUM. Ook worden eventuele extra lasten t.o.v. de programmabegroting inzichtelijk gemaakt. Vervolgens wordt inzicht gegeven in hoe eventuele extra lasten worden opgevangen door dekkingsmogelijkheden en bezuinigingsvoorstellen. Ten slotte geeft het meerjarenperspectief inzicht in het financiële verloop hiervan.

3.1 Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de voor 2019 begrote lasten en baten van het RAUM zijn de opgelegde randvoorwaarden vanuit het NNN-beleid en langzame afronding van bestemmingsplanprocedures. Dit heeft vertragende en/of beperkende gevolgen voor de uitvoering van het programma van het RAUM. Het is nog niet duidelijk in welke mate de begrote lasten en baten in 2019 beïnvloed worden door deze ontwikkelingen.

3.2 Nieuw beleid van RAUM

- Waterplanten

Door de overlast van de waterplanten en het verstoorde evenwicht wordt het recreatieschap als eigenaar van het water geconfronteerd met hoge kosten voor het behouden van de recreatieve functie van het meer. Er wordt momenteel aanvullend onderzoek gedaan naar duurzame oplossingen voor de lange termijn en de financiële consequenties hiervan voor het recreatieschap. In de vergadering van het algemeen bestuur van 21 november 2018 wordt een voorstel voorgelegd om voor onderzoek en daadwerkelijke bestrijding van de waterplanten een bedrag van €117.900 te onttrekken aan de reserve vervangingsinvesteringen. Aan de hand van dit onderzoek worden de financiële gevolgen inzichtelijk gemaakt voor de conceptbegroting 2020.

- Opstellen inspiratie voor ambitiedocument en uitwerken gebiedsvisie AUM/BTL -IJ/Z

Het DB heeft op 14 maart 2018 besloten om te gaan werken aan de formulering van gezamenlijke bestuurlijke ambities en doelstellingen voor beide onderdelen van het recreatieschap: het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Tussen IJmond en Zaanstad. Daartoe kreeg RNH opdracht om een inspiratie voor ambitiedocument op te stellen. Hiertoe is een budget van € 30.000 beschikbaar gesteld, evenredig verdeeld over de begrotingen AUM en BTL -IJ/Z. Het inspiratie voor ambitiedocument wordt in het najaar aan het bestuur gepresenteerd, gekoppeld aan een projectplan met begroting voor het vervolgproces naar een visiedocument. Deze begroting bedraagt naar schatting € 185.000, 50/50 verdeeld tussen AUM en BTL. Deze kosten zullen in het projectvoorstel nader worden gespecificeerd.

- Instellen Voorziening voor Groot onderhoud.

De financiële verordening wordt herzien. Het instellen van een Voorziening voor Groot onderhoud is van grote betekenis voor de financiering van het planmatig onderhoud van het recreatiegebied voor de komende jaren. Om het RAUM duurzaam in stand te houden is het noodzakelijk te anticiperen op het toekomstig groot onderhoud en vervangingen van de voorzieningen in het gebied. Verder zal er, zodra er meer duidelijkheid is over de jaarlijkse lasten aan de waterplanten en de kapitaallasten die gaan ontstaan naar aanleiding van de te vervangen beschoeiingen, heroverweging plaats vinden van de hoogte van reserves en voorzieningen (zie agendapunt 13).

3.3 Dekkingsmogelijkheden

De baten van het schap bestaan uit participantenbijdragen en opbrengsten uit de exploitatie van het gebied. Hieronder vallen huren, erfpachten, vergunningen en gebruiksvergoedingen voor bijvoorbeeld muziek- en sportevenementen.

Verhoging participantenbijdrage.

Conform het besluit van het AB van juni 2016 wordt vanaf 2017 gedurende vijf jaar de participantenbijdrage opgehoogd met 2,5% om het tekort voor groot onderhoud en vervangingsinvesteringen van €270.000,- terug te dringen (50% middels verhogen participantenbijdrage, 50% middels inkomstenverwerving, invrezen en bezuinigen).

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
* Totaal bijdrage participanten	1.064.870	1.130.130	1.199.388	1.272.893	1.317.953	1.364.609
Verdeling:						
Provincie Noord-Holland	523.919	556.028	590.104	626.269	648.439	671.394
Gemeente Alkmaar	75.606	80.239	85.156	90.375	93.574	96.887
Gemeente Beverwijk	45.792	48.598	51.576	54.737	56.675	58.681
Gemeente Castricum	55.371	58.764	62.365	66.187	68.530	70.956
Gemeente Heemskerk	30.881	32.773	34.781	36.912	38.219	39.572
Gemeente Heiloo	25.556	27.123	28.785	30.549	31.630	32.750
Gemeente Uitgeest	55.371	58.764	62.365	66.187	68.530	70.956
Gemeente Zaanstad	252.374	267.841	284.256	301.677	312.356	323.413
	1.064.870	1.130.130	1.199.388	1.272.893	1.317.953	1.364.609

Dekking kosten waterplantenproblematiek

In het AB van 21 november 2018 wordt een voorstel voor het bestrijden van de waterplanten voorgelegd.

Dekking kosten visiedocument:

Het voorstel is om de kosten voor het visiedocument te dekken met een eenmalige onttrekking aan de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen.

3.4 Bezuinigingsvoorstellen

Nieuwe beheermethodiek

Conform het besluit van het AB van juni 2016 wordt vanaf 2017 gedurende vijf jaar de participantenbijdrage opgehoogd met 2,5%. Het berekende tekort van € 277.000 wordt door de stijgende participantenbijdrage binnen enkele jaren teruggebracht naar € 138.500. De al doorgevoerde bezuinigingen brengen dit bedrag verder terug naar ca. € 63.181,-. Echter heeft Cyber, door het toepassen van de CROW-rekenmethodiek, een extra tekort van € 24.319 berekend voor het toevoegen van een budget voor riolering en een ontoereikend budget voor vervanging van beschoeiingen. Waarmee het tekort toeneemt tot € 87.500. Dit bedrag kan in de komende jaren door erfpacht of verhuur worden opgevangen door de volgende ontwikkelingen mogelijk te maken:

- Uitgifte Erfgoedpark De Hoop (Uitgeest)
- Uitgifte Woudhaven i.c.m. eiland Pannekoek
- Uitgifte horeca Dorregeest
- Uitgifte horeca Hoorne (Akersloot, Gemeente Castricum).

Met deze 5 ontwikkelingen kan een verdere besparing op de (berekende) beheerlasten worden gerealiseerd en worden exploitatiebaten verkregen. Dit kan het tekort volledig afdekken. Voorwaarde is dat de betrokken gemeenten participeren in het planproces en hun medewerking verlenen aan de ruimtelijke procedures.

3.5 Meerjarenoverzicht financieel en activeren investeringen

De meerjarenbegroting 2019 – 2023 is in bijlage 2 opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met het opheffen van de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen per 1 januari 2019 en het oprichten van een Voorziening Groot Onderhoud. Ten behoeve van planmatig onderhoud wordt er € 200.000 uit de Bestemmingreserve Vervangingsinvesteringen bestemd voor de vorming van de Voorziening Groot onderhoud. Het resterende bedrag wordt gebruikt voor de vorming van de nieuwe Bestemmingsreserve nader te bepalen. De werkelijk lasten voor groot onderhoud en vervangingen, die per jaar kunnen verschillen, worden gefinancierd met een onttrekking uit de voorziening.

4. TAKEN VAN HET RECREATIESCHAP ALKMAARDER- EN UITGEESTERMEER

Hieronder worden de taken van het recreatieschap toegelicht en worden de deelprogramma's die daarvoor in de programmabegroting zijn opgenomen benoemd. De begroting 2019 is het uitgangspunt voor het gebiedsplan. Dit betekent dat in het gebiedsplan uitsluitend wijzingen op de begroting 2019 worden opgenomen indien noodzakelijk. De dekking voor aanpassingen in 2019 zal in eerste instantie binnen de begroting en de aanwezige reserves moeten worden gevonden. De participantenbijdrage ligt voor 2019 reeds vast. Het vaststellen van het gebiedsplan heeft geen effect op de participantenbijdrage 2019. Eventuele aanpassingen op de begroting 2019 als gevolg van besluitvorming over het gebiedsplan door het algemeen bestuur worden verwerkt in de begrotingswijziging 2019.

Het taakveld van het recreatieschap is als volgt onder te verdelen:

1. *Beheren, onderhouden, exploiteren en ontwikkelen van het recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer (taakveld openbaar groen en (openlucht-) recreatie/recreatie en toerisme);*
Het recreatieschap zorgt ervoor dat recreatiegebied op een goed niveau wordt beheerd en onderhouden waardoor recreanten hier prettig en veilig kunnen recreëren. Daarnaast zorgt het recreatieschap voor een evenwichtige exploitatie van de gebieden waardoor naast de openbaar toegankelijk gebieden ook ondernemers een bijdrage kunnen leveren in het recreatieve aanbod. Daarmee worden ook inkomsten verkregen waarmee een deel van de kosten voor het beheer en onderhoud kunnen worden gedekt.
2. *Het vervullen van de rol van gastheer in het gebied en het houden van toezicht (taakveld openbare orde en veiligheid);*
Het recreatieschap is tegelijkertijd ook gastheer en vervult een belangrijke rol in het goed functioneren van de gebieden. Daarbij hoort ook het houden van toezicht en het zo nodig handhavend optreden om ervoor te zorgen dat de gebruiksregels van de algemene verordening van het recreatiegebied worden gehandhaafd.
3. *Het zijn van het openbaar bestuur van de recreatiegebieden, binnen de kaders van de door deelnemende gemeenten vastgestelde gemeenschappelijke regeling;*
Het recreatieschap is een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid op basis van de wet gemeenschappelijk regelingen. Het heeft een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. De gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Heiloo, Uitgeest, Zaanstad en de provincie Noord-Holland zijn de deelnemers. Het algemeen bestuur draagt de verantwoordelijkheid voor het realiseren van de doelstellingen van het recreatieschap en de daarbij behorende taken zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Het algemeen bestuur vergadert minimaal twee keer per jaar. De vergaderingen zijn openbaar. De uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland NV voert in opdracht van het algemeen bestuur de werkzaamheden van het recreatieschap uit.

Opbouw van de programmabegroting: zeven deelprogramma's

Om de drie hoofdtaken te kunnen uitvoeren zijn de volgende 7 deelprogramma's opgenomen in de begroting: gebiedsbeheer, toezicht, financiën, bestuursadvisering, bedrijfsvoering, communicatie en projecten. De deelprogramma's worden in bijlage 3 nader toegelicht.

5. FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN

- **Indexatie:**

Om een goede bedrijfsvoering mogelijk te maken worden de kosten verhoogd met een index van 3,54% in overeenkomst met de regio Alkmaar (Conform besluit AB van 14 maart 2018). De participantenbijdrage wordt ook verhoogd met deze index.

- **Inhuur RNH**

Het recreatieschap heeft geen eigen personeel in dienst. Voor het uitvoeren van de verschillende taken heeft het algemeen bestuur een raamcontract afgesloten met Recreatie Noord-Holland NV. Dit contract loopt tot eind 2018. In de vergadering van november 2018 besluit het algemeen bestuur over verlenging van het raamcontract.

- **Risicomanagement/ weerstandsvermogen**

Het recreatieschap beschikt over een beperkte algemene reserve om niet begrote kosten te dekken. Op dit moment is het weerstandsvermogen €45.392 in het RAUM. De risico's zoals vermeld in de jaarrekening 2017 blijven van kracht en zijn gesteld op €484.000.